

Závery Rady o pokroku vo vykonávaní globálnej stratégie EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany

Úvod

1. V súlade so závermi Európskej rady z 15. decembra 2016 a usmernením, ktoré sa v nich uvádza, Rada preskúmala pokrok vo vykonávaní svojich záverov zo 17. októbra a 14. novembra 2016. Víta počiatočný pokrok, ktorý sa dosiahol, ako sa uvádza nižšie, tým, že sa prostredníctvom komplexného súboru opatrení splnila úroveň ambícií EÚ odvodená od globálnej stratégie EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany. Vyzýva na ďalšiu prácu a poskytnutie usmernenia a súhlasí s tým, že sa k týmto záležitostiam vráti v máji, pred júnovým zasadnutím Európskej rady.

2. Rada pripomína, že by to malo prispieť k posilneniu schopnosti Únie pôsobiť ako garant bezpečnosti a posilniť spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku, ako aj jej globálnu strategickú úlohu a jej schopnosť konať samostatne tam a vtedy, keď je to potrebné, ako aj konať spoločne s partnermi, vždy keď je to možné.

3. Rada víta prebiehajúcu prácu na realizácii akčného plánu v oblasti európskej obrany, ktorú vykonáva Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi. Víta aj zámer Komisie, ktorý sa uvádza v jej oznámení z 30. novembra 2016, predložiť v prvom polroku 2017 ďalšie návrhy na zriadenie Európskeho obranného fondu, ktorého súčasťou by bola časť týkajúca sa spoločného rozvoja spôsobilostí, na ktorých by sa členské štáty spoločne dohodli, a časť týkajúca výskumu (ktorej prvým krokom by bolo začatie prípravnej akcie týkajúcej sa výskumu v oblasti obrany), ktorá by sa mala preskúmať v rámci nadchádzajúceho viacročného finančného rámca. Rada pripomína výzvu, ktorú Európska rada v decembri 2016 adresovala Európskej investičnej banke, aby preskúmala kroky na podporu investícií do činností týkajúcich sa výskumu a vývoja v oblasti obrany.

Rada tiež v súlade so svojimi závermi zo 14. novembra 2016 opätovne zdôrazňuje, že je potrebné zvýšiť účinnosť SBOP a posilniť rozvoj a udržiavanie spôsobilostí členských štátov, opierajúc sa o integrovanejšiu, udržateľnejšiu, inovatívnejšiu a konkurencieschopnejšiu európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu (EDTIB), čo taktiež prispieva k zamestnanosti, rastu a inovácii v celej EÚ, pričom sa môže zvýšiť aj strategická nezávislosť Európy a posilniť jej schopnosť konať spoločne s partnermi. Rada pripomína, že toto úsilie by malo byť inkluzívne, vyvážené a v plnom súlade s právnymi predpismi EÚ, a tiež by malo poskytovať rovnaké príležitosti obrannému priemyslu v EÚ.

4. Rada okrem toho víta rýchle opatrenia v nadväznosti na závery Rady zo 6. decembra 2016, ktorými sa vykonávajú všetky oblasti spoločného vyhlásenia podpísaného vo Varšave predsedom Európskej rady, predsedom Európskej komisie a generálnym tajomníkom Organizácie Severoatlantickej zmluvy. V tejto súvislosti vyzýva, aby sa pokračovalo v práci, pričom sa majú v plnej miere dodržiavať zásady inkluzívnosti, reciprocity a autonómie rozhodovacích procesov EÚ, a aby sa v júni 2017 podala správa o pokroku.

Zlepšenie štruktúr krízového riadenia SBOP

5. Rada dnes schválila koncepčný dokument o spôsobilostiach operačného plánovania a vedenia pre misie a operácie SBOP. V nadväznosti na závery z decembrového zasadnutia Európskej rady a v súlade so závermi Rady z novembra 2016 obsahuje tento koncepčný dokument opatrenia na zlepšenie schopnosti EÚ reagovať rýchlejšie, účinnejšie a plynulejšie, pričom sa bude vychádzať z existujúcich štruktúr a usilovať o posilnenie civilno-vojenských synergií, a to ako súčasť komplexného prístupu EÚ. Rada na tomto základe súhlasí konkrétne s tým, že:

- ako krátkodobý cieľ zriadi útvar pre plánovanie a vedenie vojenských operácií (MPCC – Military Planning and Conduct Capability) pôsobiaci v rámci Vojenského štábu EÚ v Bruseli, ktorý bude na strategickej úrovni zodpovedný za operačné plánovanie a vedenie vojenských misií nevykonného charakteru, pričom bude pracovať pod politickou kontrolou a strategickým usmernením Politického a bezpečnostného výboru. Novovytvorený útvar MPCC bude pracovať súbežne a koordinovane s útvarom pre plánovanie a vedenie civilných operácií (CPCC – Civilian Planning and Conduct Capability);
- riaditeľom útvaru MPCC bude generálny riaditeľ Vojenského štábu EÚ a že v tomto postavení bude plniť funkcie veliteľa vojenských misií nevykonného charakteru vrátane troch výcvikových misií EÚ nasadených v Stredoafrickej republike, Mali a Somálsku, v súlade s dohodnutým mandátom;

- vyzve vysokú predstaviteľku, aby navrhla konsolidovaný mandát Vojenského štábu EÚ, ako aj rozhodnutie Rady, v ktorom sa zohľadnia uvedené opatrenia a ktorým sa zmenia rozhodnutia Rady o dotknutých misiách SBOP;
- v rámci spoločného podporného koordinačného útvaru pôsobiaceho v Bruseli zoskupí civilné a vojenské odborné znalosti v kľúčových oblastiach podpory misií, aby sa každodenne pracovalo na ďalšom posilnení a uľahčení účinnej civilno/vojenskej koordinácie a spolupráce v operačnom plánovaní a vedení civilných misií SBOP a vojenských misií SBOP nevýkonného charakteru. Týmto by sa ďalej prispelo k úplnému vykonávaniu komplexného prístupu EÚ a súčasne by sa rešpektovali jednotlivé civilné a vojenské systémy hierarchie riadenia a velenia a jednotlivé zdroje financovania;
- na základe správy vysokej predstaviteľky preskúma zriadenie útvaru MPCC a spoločného podporného koordinačného útvaru jeden rok po tom, ako sa stali plne funkčnými, ale najneskôr do konca roka 2018. Toto preskúmanie by sa malo vypracovať v plnej spolupráci s členskými štátmi a nemalo by ovplyvniť by žiadne politické rozhodnutia, ktoré sa majú prijať.

Rada tiež súhlasí s návrhmi o strategickom predvídaní a dohľade, ktoré sa uvádzajú v uvedenom koncepčnom dokumente, a vyzýva vysokú predstaviteľku, aby v spolupráci s Komisiou, ak to je vhodné, pracovala na ich vykonávaní.

Stála štruktúrovaná spolupráca (PESCO)

6. S cieľom posilniť bezpečnosť a obranu Európy v dnešnom komplikovanom geopolitickom prostredí Rada súhlasí s tým, že je potrebné pokračovať v práci na inkluzívnej stálej štruktúrovanej spolupráci (Permanent Structured Cooperation – PESCO) založenej na modulárnom prístupe. Mala by byť otvorená pre všetky členské štáty, ktoré sú ochotné prijať potrebné pevné záväzky a splniť kritériá, a to na základe článku 42 ods. 6, článku 46 a protokolu 10 zmluvy. Rada uznáva, že stála štruktúrovaná spolupráca by mohla výrazne prispieť k splneniu úrovne ambícií EÚ, a to aj so zreteľom na najnáročnejšie misie a mohla by uľahčiť rozvoj obranných spôsobilostí členských štátov a posilniť európsku obrannú spoluprácu, pričom by sa v plnej miere využívali zmluvy. Konštatuje, že vlastníkom všetkých spôsobilostí vyvinutých vďaka stálej štruktúrovanej spolupráci budú naďalej členské štáty, ktoré ich budú aj prevádzkovať. Pripomína, že členské štáty majú jednotný súbor síl, ktorý môžu využiť v iných rámcoch. Rada podčiarkuje zodpovednosť a kompetencie členských štátov v oblasti obrany a zdôrazňuje, že stála štruktúrovaná spolupráca by mala pomôcť pri vytváraní nového spoločného úsilia, spolupráce a projektov.

7. Rada na tento účel vyzýva členské štáty, podporovaná ESVČ a Európskou obrannou agentúrou (EDA), aby pokračovali v práci s cieľom ďalej posúdiť a vypracovať:

- dohodu o spoločnom chápaní spoločných záväzkov, cieľov a kritérií na základe príslušných ustanovení zmluvy, ako aj model riadenia;
- možné projekty a iniciatívy, ktoré sú členské štáty ochotné vykonávať prostredníctvom stálej štruktúrovanej spolupráce, a to aj modulárnym spôsobom a pri súčasnom využívaní prebiehajúcich projektov a prijímaní nových záväzkov v oblasti investícií do obrany s cieľom riešiť zistené nedostatky a venovať pozornosť prioritám EÚ a členských štátov v oblasti spôsobilostí; zlepšiť schopnosť nasadenia a operačnú dostupnosť svojich ozbrojených síl; a zvýšiť svoju interoperabilitu združovaním a zdieľaním existujúcich spôsobilostí.

Táto práca by bola podkladom aj pre prípravu oznámenia Rade a vysokej predstaviteľke a rozhodnutia Rady, ktorým sa zriaďuje stála štruktúrovaná spolupráca.

8. Rada síce uznáva, že stála štruktúrovaná spolupráca a koordinované výročné preskúmanie v oblasti obrany (Coordinated Annual Review on Defence – CARD) sú samostatné iniciatívy, zdôrazňuje však potrebu zvážiť možné prepojenia medzi nimi. Rada uznáva, že je potrebné vykonať viac práce na preskúmanie potenciálneho prepojenia s návrhmi Komisie na zriadenie Európskeho obranného fondu, a to aj pokiaľ ide o to, ako by projekty a iniciatívy v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce mohli využiť jeho mechanizmy, ktoré budú predmetom ďalších rozhodnutí v súvislosti so zriadením a konečnou štruktúrou tohto fondu.

9. Rada súhlasí s tým, že sa k tejto záležitosti vráti v máji 2017, aby poskytla ďalšie politické usmernenie týkajúce sa prípadného rozhodovania.

Koordinované výročné preskúmanie v oblasti obrany (CARD)

10. Rada víta prácu, ktorá sa začala na vypracovaní zásad a rozsahu koordinovaného výročného preskúmania v oblasti obrany (ďalej len „koordinované preskúmanie“) pod vedením členských štátov s cieľom prehĺbiť spoluprácu v oblasti obrany, a to aj podporou rozvoja spôsobilostí na riešenie nedostatkov, a zabezpečiť optimálnejšie využívanie plánov výdavkov na obranu, ako aj ich súdržnosť. Zdôrazňuje, že je dôležité vytvoriť prostredníctvom koordinovaného preskúmania štruktúrovanejší spôsob na dosiahnutie kľúčových spôsobilostí, ktoré sú v Európe potrebné, a to na základe väčšej transparentnosti, politickej viditeľnosti a angažovanosti členských štátov, a zároveň sa treba vyhnúť zbytočnému ďalšiemu administratívne záťažaniu členských štátov a inštitúcií EÚ. Rada zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť súdržnosť medzi koordinovaným preskúmaním a procesom plánovania obrany NATO v oblastiach, kde sa požiadavky navzájom prekrývajú, pričom uznáva odlišný charakter a príslušné zodpovednosti oboch organizácií. Rada zdôrazňuje, že koordinované preskúmanie sa ako zastrešujúci nástroj musí zakladať na existujúcich procesoch a nástrojoch, ktoré musí čo najlepšie využívať, a malo by v čo najväčšej miere vychádzať z dostupných informácií získaných prostredníctvom nich.

11. Rada zdôrazňuje, že koordinované preskúmanie by sa vykonávalo na dobrovoľnom základe a pri plnom dodržiavaní výsadných práv a záväzkov členských štátov v oblasti obrany prípadne aj vrátane kolektívnej obrany, a ich procesov plánovania obrany, pričom by sa zohľadnili vonkajšie hrozby a výzvy v oblasti bezpečnosti v celej EÚ.

Rada zdôrazňuje, že je dôležité dosiahnuť väčšiu transparentnosť a politické zviditeľnenie situácie v oblasti spôsobilostí v Európe. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že koordinované preskúmanie by malo poskytnúť zastrešujúce posúdenie otázok týkajúcich sa spôsobilostí a prispievajúcich k politickému usmerňovaniu zo strany Rady. Rada preto zdôrazňuje, že koordinované preskúmanie by malo členským štátom pomôcť pri zabezpečovaní kritických spôsobilostí najmä na základe priorit v oblasti spôsobilostí dohodnutých prostredníctvom plánu rozvoja spôsobilostí EÚ. Takisto by malo poskytnúť členským štátom fórum na koordináciu a prerokovanie svojich plánov obrany štátu – a to aj pokiaľ ide o plány výdavkov na obranu, pričom sa zohľadnia záväzky, ktoré prijala Európska rada v decembri 2016 – štruktúrovanejším spôsobom, ktorý vychádza z dobrovoľných opatrení stanovených v politickom rámci pre systematickú a dlhodobú obrannú spoluprácu. Hoci Rada uznáva, že ide o samostatné iniciatívy, práca na koordinovanom preskúmaní by sa mala realizovať v súlade s vykonávaním akčného plánu v oblasti európskej obrany.

12. Rada víta myšlienku pravidelných a cielených stretnutí ministrov obrany, spočiatku každé dva roky a častejšie, ak sa tak rozhodne. Európska obranná agentúra (EDA) by mala zohrávať v koordinovanom preskúmaní kľúčovú úlohu s cieľom poskytovať zastrešujúce objektívne posúdenie a podpornú analýzu vo forme písomnej správy určenej ministrom obrany, pričom by plne využívala existujúce nástroje a zároveň slúžila aj ako sekretariát koordinovaného preskúmania.

13. Rada schvaľuje vyššie uvedené parametre koordinovaného preskúmania a vyzýva vysokú predstaviteľku/riaditeľa agentúry, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi vypracovali do júna podrobnejšie návrhy týkajúce sa rozsahu, metód a obsahu koordinovaného preskúmania, najmä pokiaľ ide o interakciu s členskými štátmi, s cieľom pripraviť zavedenie koordinovaného preskúmania do konca roku 2017. Prvé úplné koordinované preskúmanie by sa malo vykonať najmä na základe priorit revidovaného plánu rozvoja spôsobilostí, ako aj iných existujúcich postupov a nástrojov v roku 2018.

Rozvoj civilných spôsobilostí

14. Rada zdôrazňuje, že je dôležité urýchlene pokročiť v práci na rozvoji civilných spôsobilostí. Súhlasí, že je potrebné posilniť schopnosť reagovať s cieľom zabezpečiť účinnejšie, rýchlejšie a pružnejšie nasadzovanie civilných misií SBOP, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu ako pilier komplexného prístupu EÚ. Rada v tejto súvislosti berie na vedomie prebiehajúce diskusie vrátane diskusií o stálej kapacite, prednastavených špecializovaných tímoch expertov a kontingentov policajných a/alebo iných profesijných kategórií, a revíziu mechanizmu oddielu civilného nasadenia (CRT). Žiada vysokú predstaviteľku a prípadne Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi predložili konkrétne návrhy na zlepšenie schopnosti reagovať s cieľom ich schválenia pred júnovým zasadnutím Európskej rady. Taktiež súhlasí s tým, že je potrebné ďalej preskúmať prioritné oblasti civilných misií SBOP zo zasadnutia vo Feire. Rada zdôrazňuje, že je dôležité posilniť synergie, kompatibilitu a interoperabilitu medzi EÚ a OSN aj v tejto oblasti. K týmto otázkam sa vráti na zasadnutí v máji.

Vykonávanie v rôznych iných oblastiach

15. Ako dôležitý prínos, ktorý umožní EÚ zabezpečiť účinné, zodpovedné a plynulé budovanie kapacít, Rada očakáva urýchlenú finalizáciu legislatívnej práce na návrhu na zmenu nástroja na podporu stability a mieru. Rada pripomína svoje závery z novembra 2016 v súvislosti s potrebou v plnej miere pokryť všetky požiadavky na ďalšiu podporu partnerských krajín v tom, aby predchádzali bezpečnostným krízam a zvládali ich samy, a to aj kríz v kontexte misií SBOP nevykonného charakteru. V tejto súvislosti vyzýva na pokračovanie v prebiehajúcej prípravnej práci na identifikovaní potrieb v oblasti budovania kapacít na podporu bezpečnosti a rozvoja (CBSD). Rada opätovne zdôrazňuje flexibilný geografický rozsah budovania kapacít na podporu bezpečnosti a rozvoja a vyzýva na identifikovanie a rozpracovanie nových projektov. Rada ďalej pripomína svoj návrh spočívajúci v práci na osobitnom nástroji na zabezpečenie budovania kapacít. Rada sa k budovaniu kapacít na podporu bezpečnosti a rozvoja vráti v máji 2017.

16. Rada víta prvé úvahy a očakáva ďalšiu prácu zameranú na zvýšenie relevantnosti, použiteľnosti a nasaditeľnosti súboru nástrojov rýchlej reakcie EÚ vrátane bojových skupín EÚ, najmä s cieľom posilniť ich modularitu, prípravu a ich účinné financovanie. V rámci nej by sa mali ďalej zväziť konkrétne spôsoby a ustanovenia týkajúce sa spoločných nákladov a ďalšie finančné ustanovenia pre operácie rýchlej reakcie vo všeobecnosti, a najmä operácie rýchlej reakcie bojových skupín EÚ.

Rada sa k tejto otázke vráti v máji na základe konsolidovaných návrhov, ktoré má predložiť vysoká predstaviteľka v úzkej spolupráci s členskými štátmi. Pokiaľ ide o ich finančné aspekty, tieto návrhy by mohli prispieť ku komplexnému preskúmaniu mechanizmu Athena, ktoré sa predpokladá do konca roku 2017 a o ktorom sa má rokovať v príslušnom rámci.

17. Rada opätovne zdôrazňuje význam spolupráce s partnermi, najmä s OSN, NATO, OBSE, Africkou úniou, Ligou arabských štátov a Združením národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN), ako aj so strategickými partnermi a s inými partnerskými krajinami v našom susedstve, ako aj na globálnejšej úrovni, a to s náležitým prihliadnutím na inštitucionálny rámec EÚ, na jej nezávislosť rozhodovania a zásadu inkluzívnosti. V tejto súvislosti Rada pripomína, že je potrebné rozvíjať partnerstvá SBOP, a vyzýva vysokú predstaviteľku, aby pred májom 2017 predložila možnosti na strategickejší prístup k partnerom SBOP, ako sa uvádza v záveroch Rady z novembra 2016.

18. Rada víta preskúmanie a organizačné kroky prijaté na podporu zvýšenej civilno-vojenskej situačnej informovanosti EÚ na základe spravodajských informácií s cieľom formovať strategické prognózovanie. Podporuje ďalšie kroky, ktoré je potrebné

podniknúť vzhľadom na budúce zvýšenie počtu personálu, logistiky a infraštruktúry, ak to bude nevyhnutné, a k tejto otázke sa vráti v júni.

19. Rada pripomína potrebu včasného preskúmania plánu rozvoja spôsobilostí do jari 2018 a víta skutočnosť, že EDA pripravuje návrhy na zlepšenie procesu rozvoja spôsobilostí EÚ. V tejto súvislosti zároveň víta prebiehajúcu prácu na revízii katalógu požiadaviek. Práca, ktorú vykonávajú členské štáty v rámci EDA na prioritách v oblasti spôsobilostí, spoločných prioritách v oblasti výskumu a technológií a kľúčových strategických činnostiach, pomôže usmerniť budúce investície a formovať vykonávanie akčného plánu v oblasti európskej obrany. Rada ďalej pripomína potrebu urýchleného vykonávania opatrení prijatých v rámci EDA, ktoré sa týkajú kľúčových predpokladov a bezpečnosti zásobovania, na základe politických záväzkov členských štátov a ich programových/sektorových dohôd.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press